

NOTRANJEC

Izhaaja vsake sobote

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 via. Na naročbe brez denarja se ne ozirame. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.
Inserati

se računajo za cele stran 36 K, za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani 18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$ strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primerena popust.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Dva kluba!

Klerikalci so s trdnim upanjem pričakovali, da volitve po novem volilnem redu iz slovenskih dežel prineso, izvzemši iz Trsta, same klerikalce v poslansko zbornico. Mislili so celo, da v Ljubljani vsled sramotne svoje zveze z Nemci dosežejo proti Hribarju uspeh. Zgodilo se pa je, da je splošna enaka volilna pravica poleg Tržačana dr. Rybača še 4 naprednjake spravila v zbornico. Ko so klerikalci o tem izidu zaznali, bila je njih prva skrb, kako bi te 4 može, če so tudi izvoljeni od slovenskega ljudstva, potisnili v ozadje, kako bi jim vzeli upliv, jih osamili in jih pred svetom načrnili kakor nekake izrodke, ki nimajo nobenega ugleda in pravice. No svet pa še ni tako lahkoveren, kakor kak Domoljubov bralec. Poznal je te 4 može in vedel, da le duhovniška zavist in sovraštvo morejo o njih pričati slabo. In zato se osamljenje, ki so ga hoteli zavistni sebičneži pripraviti naprednjakom, ni posrečilo, marveč nasprotno: prav dobesedno res je, da je dr. Šušteršič sam padel v jamo, ki jo je drugim kopal.

Hrvatje so namreč izjavili, da stopijo v klub s klerikalnimi poslanci le, če se enakopravno vsprejme tudi vse slovenske naprednjake. Tega pa dr. Šušteršič ni hotel. Bal se je, da mu bo v klubu gledal Hribar na prste, bal se je, da bi Hribar imel kmalu vsled svoje večje zmožnosti več upliva kot Šušteršič sam, bal se je pa tudi — in tu se vidi najgršo potezo značaja tega politika —: bal se je, da ne bo izvoljen za — predsednika, kajti strankarski vodja Šušteršičeve kakovosti ni sposoben za tako mesto. In zato je Šušteršič zapostavil nujni slovenski interes na skupnem klubu svojim osebnim in strankarskim strastem in ustanovil s svojimi kimovci klub 16 oseb — „klerikalni klub“. Ostali Jugoslovani pa so se združili v „Zavezo južnih Slovanov“. V tem

klubu je dozdej 21 mož in sicer: 9 Hrvatov in 2 Srba iz Dalmacije, 3 Hrvati iz Istre, 5 slov. naprednjakov: Hribar, dr. Rybač, Ježovnik, Štrekelj in Roblek, dalje zastopnik koroških Slovencev — Grafenauer (kateriga pa klerikalci na vse pretege in z vsemi pritiski vlečejo v svojo družbo) in — konservativec dr. Ploj.

Dr. Ploja sedaj napadajo klerikalci na vse načine, vendar mu ne morejo ničesar očitati, kajti Ploj ni bil izvoljen na klerikalen program in tudi nikdar ni podpisal nobenega programa kakšne klerikalne organizacije. Kandidiral je na podlagi svojih uspehov in dosedanjega delovanja. Klerikalci bi mu bili radi postavili protikandidata, pa jim volilci niso pustili. Dr. Ploj je sledil svoji vesti, ki mu je velela, da Jugoslovanom treba na Dunaju združitve in ne strankarstva.

Če imamo Jugoslovani deljeno delegacijo, pade krivda na duhovsko stranko, ki je stem spet dokazala, da ji je naša narodna korist deveta briga, kajti rabijo narod le, da ga slepe in na njegovih ramah dosežejo svoje sebične smotre.

Politične vesti.

Ravnateljstvo na I. državni gimnaziji silno diši Nemcem. Sedajni deželni predsednik bi spraval rad Nemca na to mesto. Ko je ta mož videl, da med prošnji ni pravega nemškega prosilca, je pozval ravnatelja iz Celja nekega Klemena Profta, da naj vloži prošnjo. In vložil je prošnjo precej časa po preteku prošnjskega roka. Sedaj je čakalo Švarca in njegovega adjutanta Kaltenegeja novo delo: kako spraviti v terno tega nemškega ljubljenca? Brez pritiska to ni mogoče, ker imamo Slovenci v deželnem šolskem svetu vsaj v toliko večino, da se večina članov priznava slovenski narodnosti. To so vsi vedeli, da je nečuvnen udarec Slovincem, če se na prvem zavodu v Ljubljani, kjer je 82% Slovencev, nastavi nemškutarja. Švarc si je

začel trgati podplate krog slovenskih uradnikov, ki so člani deželnega šolskega sveta. Dva sta se mu vdala: in to je **predsednik Slovenske Matice Fran Levec** in neki Černivec, ki je po milosti svoje tašče postal ravnatelj na učiteljišču v Ljubljani. Ta 2 človeka sta izdala slovenski narod in glasovala, da tudi Proft pride v terno. Ni čuda, da se proti tej nakani dviguje vsa slovenska javnost, saj se gre zato, ali je za Slovence še prostora na prvi državni gimnaziji ali ne. Prva in druga gimnazija v Ljubljani morata postati čisto slovenska zavoda, saj Nemcem kočevska gimnazija popolnoma zadošča. — Končno naj še omenimo, da je Proft eden najnesposobnejših šolnikov sveta, in tudi to, da se gre Kaltenerju in Švarcu še za nekaj drugega kot za nemški narodni interes. Imata namreč sinčke na gimnaziji in potom uslužnega ravnatelja jima hočeta poskrbeti — uslužnih učiteljev. Osobito Švarcov sin je prazna glava in rabi zelo očetovega upliva, če hoče prinesiti kaj prida spričevalo domov. Pa zabavljajo na Galicijo! Ali ni na Kranjskem v Švarcu glava korupcije?

Državni zbor se je otvoril v pondeljek. Poslanci so se zaprisegli. V sredo je cesar s prestolnim govorom pozdravil na dvoru ves državni zbor. V prestolnem nagovoru je cesar silno veliko obetal. Vlada ima v tem govoru lep program, če ga bo res hotela izvršiti.

Za slovensko vseučilišče peticionirajo vse narodne občine in ostale narodne organizacije. Preplavili bomo predsedstvo poslanske zbornice s peticijami in tako pomagali poslancem, da se lahko oglase za vseučilišče in srednje šole z zavestjo, da stoji za njimi vse, kar narodno čuti. Med drugimi so poslali peticije: županstva v Ilirski Bistrici, v Jablanici, v Borovnici, v Cerknici, podružnica „Družbe sv. Cirila“ v Ilirski Bistrici, „Ilirski Sokol“ v Il. Bistrici, Gasilno društvo v Il. Bistrici itd.

Prevzetni grofič Barbo je zagrešil novo nesramnost proti slovenskemu zdravniku. Odslovil je iz deželne službe zdravnika dr. Rejo, ker je le-ta zahteval, da slovenskim delavcem dajo delodajalci, če delavci obole in prihajajo v bolnico, slovenske izkaznice! Ta Barbo, ki ni nič drugega, kot čisto navaden renegat, kajti njegov oče je bil slovenski narodnjak — ta Barbo po kranjski deželi komandira kakor kak slab korporal. Ima tudi vse lastnosti tistih korporalov, ki so sramota regimenta: krivičen je, glasen in surov in prazen v zgornjih predalih — ta sramota kranjske dežele!

Hrvatje so začeli z obstrukcijo v ogrskem skupnem državnem zboru.

Rusko dumo je car razpusil. Sredi septembra se vrše nove volitve.

Domače vesti.

Umrli je v Postojni pretekli torek občespoštovani posestnik Janez Sever, star 76 let. Bil je več let občinski odbornik. Vsled svoje pridnosti in možatega

nastopa je bil splošno priljubljen. Žalujočim ostalim naše iskreno sožalje.

Umrli je v starosti 25 let gdč. Rafaela Koren iz Zagorja. Pogreb je bil v nedeljo; za njim se je zbralo zelo veliko občinstva.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske bo v četrtek dne 27. junija 1807. l. ob 9. uri dopoludne v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. Spored: 1. Predsednik prične zborovanje. 2. Poročilo o delovanju glavnega odbora v letu 1906. 3. Predložitev družbenega računa za l. 1906. in proračuna za l. 1908. (Račun in proračun se določijo gg. družabnikom v pravem času. 4. Volitev predsednika na mesto po pravilih izstopivšega dosedanjega družbenega predsednika gospoda Otona pl. Detela, deželnega glavarja, graščaka itd. v Ljubljani. 5. Volitev petih odbornikov v glavni odbor na mesto po pravilih izstopivših gg.: Vaclava Gola, c. kr. dvornega svetnika na Dunaju; Henrika barona Lazarinija, graščaka v Smledniku; Josipa Pogačnika, posestnika v Podnartu, državnega in deželnega poslanca; Viljema Rohrmana, pristava kranjske kmetijske šole na Grmu, in dr. Tomaža Romiha, ravnatelja meščanske šole in župana v Krškem. Novo volitev za prvega gospoda je izvršiti za dveletno in za ostale gospode za triletno dobo. 6. Predlog glavnega odbora glede izpremembe družbenih pravil v zmislu sklepa lanskega občnega zbora, ki naj predvsem omogoči primernejše in lažje imenovanje ter stalno nameščenje družbenih uradnikov in slug. 7. Poročila in predlogi odborovi. 8. Poročila in predlogi podružnic. 9. Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 1. junija 1907. Oton pl. Detela, predsednik, Gustav Pirc, ravnatelj.

Kmetijska družba kranjska praznuje letos 40-letnico. Naj živi, raste in cvete!

Pevsko društvo „Postojna“ naznanja, da se odslej vršijo pevske vaje le enkrat na teden, in sicer ob sredah od 1/2 9.—1/2 10. ure zvečer v Čitalniških prostorih. Tekom poletja se priredi skupni pešizlet. Kraj in spored se naznani pozneje. Ker se bode tekom tega meseca ponovilo pesmi, ki so se letos priučile, in ki jih bomo ob izletih in drugih prilikah potrebovali, se opozarjajo p. n. člani, da se pridno udeležujejo pevskih vaj.

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni naznanja, da se vršijo redovne vaje za v Prago v torek ob 8. uri zvečer v društveni telovadnici. Oni bratje, ki se vdeležijo vsesokolskega izleta v Prago, se pozivljajo, da se gotovo vsi vdeležijo redovnih vaj. Člani našega društva se odpeljejo v četrtek, dne 27. t. m. ob 1. uri 13 min. popoludne s poštnim vlakom do Ljubljane, kjer se priklopimo skupnemu posebnemu vlaku.

V nedeljo priredi nad 80 turistov iz Reke izlet v Postojno, kamor dospejo ob 8. uri zjutraj z lokalnim vlakom. Ob 9. uri se odpeljejo v Predjamo, kjer si ogledajo zgodovinski grad „Erazma Predjamskega“,

last kneza Windischgrätza. Skupni obed imajo v „Narodnem hotelu“ v Postojni.

Nedeljskega izleta, ki ga je priredilo lovsko društvo „Hubertus“ povodom otvoritve svoje lovske kočice pod Javornikom, se je udeležilo precejšnje število občinstva. Zastopana so bila malone vsa narodna društva postojnska. Pohvaljeno omenjena naj bodo zlasti pevsko društvo „Postojna“ in Salonski orkester, ki sta nas razveseljevala z ubranim, krasnim petjem. Ugajale so nam zlasti narodne pesmice Devove, ki jih je izvajal mešani zbor orkestra. Za pijačo in mrzla jedila je bilo dobro skrbjeno. Med odmorom je pa postojnski domačin „šramelj“ skrbel za zabavo. Omenjeno bodi tudi, da je plesalo (bržkone prvič na Javorniku) nad 20 parov četvorko. Zadnji čas smo jeli opazovati, da se je družabno življenje v Postojni znatno zboljšalo, odkar vlada sloga med društvi. Želeti je le, da ista tudi v bodoče delujejo v tem smislu, kar bode gotovo le v korist skupnosti.

Stavbna sezona v Postojni. Stavba c. kr. okrajnega glavarstva sedaj naglo napreduje in je dospelo do 1. nadstropja. Hiša g. Rusjana je pod streho in v kratkem bo tudi ona g. Zwölfa. Vila g. Fr. Jurca, ki bo eno izmed najlepših poslopij v Postojni, vtegne biti, kolikor je zidarskega dela, tekem enega meseca zgotovljena. Delo za zgradbo nove postojnske mlekarne je prevzel g. Rusjan. Z delom se prične že v tem mesecu. Stavba mora biti znotraj do zime gotova.

V zadevi novega mostu čez Pivko in preložitve ceste med postojnsko jamsko cesto in Vel. Otokom se je sklenilo oddati delo tvrdki Ivan Antič iz Selce, da zgradi potrebni del ceste. Vis. c. kr. vlada je blagovolila prispevati k zgradbi mostu s tem, da podari 2 traverzi, vsled česar se bodo stroški nekoliko znižali. Delo se je že pričelo. S tem se torej ugodni stari in upravičeni želji prizadetih vasi kakor tudi Postojne same.

Dolenjelogaška ljudska šola je priredila preteklo soboto izlet v Postojnsko jamo. Izleta se je udeležilo 80 učencev in učenk pod vodstvom gospoda naduč. Legata in ostalega učit. obojca. V jami (na Kalvariji) so zapeli otroci dvoje pesmic. Ljubko petje je vzradostilo navzoče tujce, ki so se sploh jako pohvalno izrazili o vedenju dolenjelogaške mladine, kar je gotovo v čast imenovanemu šolskemu zavodu.

Izredni občni zbor učiteljskega društva za postojnski šolski okraj se je vršil na Razdrtem 13. t. m. ob skoraj polnoštevilni udeležbi članov. Na dnevnem redu je bila edina točka: „Regulacija učiteljskih plač“. O njej je poročal društveni predsednik g. Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku, ki je bil tudi soglasno izvoljen za zastopnika k vseavstrijskemu učiteljskemu shodu na Dunaj.

Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda „Pivka“ za Št. Peter in okolico se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 5. uri popoldne v Zagorju v gostilni g. Matije

Fatur. Dnevni red običajen. K polnoštevilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Veliko vrtno veselico priredi „Prostovoljno gasilno društvo“ v Spodnji Idriji v nedeljo, dne 23. junija 1907 na vrtu gospoda župana Ivan-a Kenda. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za napravo novega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo.

Veselico priredi „Bralno društvo“ na Dobračevi na sv. Petra in Pavla dan 29. t. m. pri g. Fr. Blažiču na Dobračevi. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20. vin za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za društvene namene, se preplačila hvaležno sprejemajo.

„Logaška narodna društva“ prirede v nedeljo, dne 23. junija 1907 v prostorih hotela „Kramar“ v Dolenjem Logatcu Gregorčičev večer v prid Gregorčičevemu spomeniku. Iz prijaznosti sodelujejo: g. M. Gruden (glasovir) ter gg. Fr. Matjan, V. Stegnar, I. Završan in D. Šebenik (pevski kvartet). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži à 1 krono 40 vin., stojišča 1 krono.

V Gorenjem Logatcu se bode na kresni večer ob 9. uri na „Skirci“ porabil bengalični ogenj, za katerega je neki konsorcij nabiral za dan 23. maja, ker se ga tistikrat ni moglo doposlati in se ga sedaj ne more razpečati. Kdor je kaj za to daroval, se tem potom vabi, da se kresa udeleži.

Iz Slavinske občine. Naš g. državni poslanec je zopet strašil okoli nas ter seveda snubil za deželno-zborske volitve. No priznati se mora, da imamo v njegovi osebi res slabega zastopnika. Vže tretjič (samo ob času volitev namreč) se poteza za železniški most pri Rakitniku in sedaj ga je šel celo sam merit, a vse kaže, da ne bo še kruha iz te moke. Bo treba vendar konečno Lončariča naprositi, drugače ne bo mostu. Gosp. Žitnik nam niti take malenkosti ne more izprositi, kaj še ko bi zahtevali kaj večjega n. pr. vodovod. Poveri noi! — Št. Ivanska šola je precej slabo poslopje, katero ne zadostuje krajevnim potrebam. Ne odgovarja pa tudi zdravstvenim predpisom, ker je pretesna in zelo vlažna. Soba, v kateri sedi dnevno preko 100 otrok po več ur, je majhna in nizka, a učiteljevo stanovanje skrajno slabo in vsled vlažnosti nezdravo. Misliti bo treba na novo dvorazrednico. Želeti je, da poklicani činitelji to velevažno in nujno zadevo čim preje vzamejo v pretres. — Občinske volitve se bližajo v slavinski občini. Bil se bode seveda hud boj med Slavino in Kočami na eni ter ostalimi vasi na drugi strani. Ali res ni nobenega pripomočka proti temu sovraštvu, katero vlada od nekdanj na škodo vsem? Li ne bi kazalo občino razdeliti ter Kočam in Slavini priklopiti še vasi: Gradec, Selce in Nemškovas, a ostale vasi bi tvorile občino zase? To bi bilo že po zemljepisni legi bolj pripravno. Želeti je, da se o tem vprašanju razpravlja z ene in druge strani. „Notranjčevo“ uredništvo pa prosimo naj

blagovoli zadevajoče dopise objaviti, saj je to ob enem velevažno gospodarsko vprašanje. — Op. uredništva: Mi pozdravljamo to misel, da se naj začne razpravljati, kako bi se naredil konec neplodnemu in za vse škodljivemu prepiru. Zdi se nam, da tisto nasprotstvo, ki bi ob poštenu ločitvi ali dogovoru prenehalo, le netijo klerikalci, ker rabijo prepire, da lažje vladajo. Prosimo, da se oglase dopisniki za ali proti, da se stvarno reši to pereče vprašanje. — Železna ograja (iz rels) napravila se je konečno po dolgem odlašanju na mostu v Rakitniku ter pri napajališču v Matenjivasi. S tem je odstranjena nevarnost za ljudi in živino, katera je pretila zlasti v temnih nočeh.

Za numizmatike.*) V bližini št. ivanske šole našel se je pri kopanju luknje za zastavni drog srebrn novc 1 „kvinar“ (to je 5 „asov“), kakoršni so se izdelovali od leta 269 pred Kristusom. Star je torej okolu 2170 let. Navzlic tej starosti je relief še precej dobro ohranjen. Na eni strani ima glavo s čelado ter napis „Flac“, na drugi strani pa dva konja dirjajoča z dvo-kolesnim vozom ter vojščakom, kateri drži v eni roki vajeti v drugi ščit. Na tej strani se nahaja napis „Rutil“. Kedor bi se zanimal za starine, bi v tej okolici gotovo več zanimivosti našel. Sodi se, da mora biti v bližini tudi kakšno starinsko groblje, za kar govori tudi ime sosedne vasi „Grobišče“.

Občnega zbora kmetijske družbe, kateri se vrši v četrtek dne 27. t. m., vdeležijo se tudi 3 člani kmetijske podružnice v Matenjivasi. — Dobro bi bilo, ako se tudi od drugih podružnic več udov vdeleži, ker so zelo važne zadeve na dnevnem redu.

Novice iz Hotederšice. Izobraževalnega društva silno pogrešamo pri nas. Ljudstvo je vedno bolj vedno željno, hrepeni po dobrem in zabavnem čtivu, hoče napredovati duševno in gospodarsko. A kako naj si ugodi željo, ko nimamo ne izobraževalnega društva ne ljudske knjižice. Kako koristno bi torej bilo, da bi ustanovili v naši občini narodno izobraževalno društvo, kjer bi se ljudstvo z izobrazbo jačilo duševno in gospodarsko. Dosedaj se še žalibog pri nas ni nič storilo za izobrazbo ljudstva. A nadalje ne sme biti tako! Izobraž. društvo ustanoviti ni bogsigavedi kak trud; torej želimo, da se čimpreje ustanovi to prekorsno delo, ter upamo, da ne bode ostala ta želja glas vpijočega v puščavi. — 14. junija se vsako leto vrši v naši vasi semenj, kateri je gotovo „glavni“ na Notranjskem. Prignane živine na ta semenj je že več let toliko, kolikor je nič krat nič. Tudi druge stvari ni dosti več. Posebno „izboren“ pa je bil letos. To je vendar sramotno! Hotederšica je zelo v prijazni legi. Od vseh krajev se lahko pride v njo po lepih cestah; tudi od železniške postaje ni posebno oddaljena. In kaj je potem vzrok, da ta semenj vedno bolj in bolj hira? Gotovo malobrižnost županstva. Zdavnaj je že začel ta semenj pečati, a vsi dosedanji župani so se toliko brigali zanj, kakor

*) To so taki, ki se zanimajo za stare novce.

mi za lanski sneg. Nobeden se ni hotel toliko potruditi, da je zdaj semenj še skoraj samo na pratiki. Naj se vendar sedanjí gospod župan toliko potru-di, da se semenj izboljša, kajti tak kakor je sedaj, je v sramoto občini. Saj bi bil dober semenj vendar v korist občine. Jesenski semenj tudi ni dosti boljši za živino. Torej gospod župan na delo, da bode semenj, ki se bode vršil 21. listopada t. l., res semenj. — Ponesrečil se je tesač Anton Rudolf. Pri tesanju na Dolenjskem mu je spodletela sekira v nogo, in si je popolnoma presekalo stopalo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Kapucinec iz Križa na Goriškem je tudi po naši občini beračil zabelo. Berači, ki so res ubožni, so zadovoljni z vsem, kar jim kdo podari. Ta kapucin ne more biti ubožen, ker ni hotel biti z drugim zadovoljen, kakor le z zabelo ali pa s precej veliko klobaso. Gospodinjam, ki verujejo v razne vraže, je bil kapucinec s štupo dobrodošel.

Iz Št. Petra na Krasu. „Slovenec“ piše zelo mogočno o zmagi pri občinski volitvi v Št. Petru na Krasu. Mogočnost tukajšnjih klerikalcev pod vodstvom g. kuratorja iz Št. Petra in Trnja se je povzdignila do vrhunca, kajti njima je glavna stvar nadvlada. Nadejamo se pa vendar le, da sta prišla s svojo nezavedno armado tje, kjer je bil Napoleon 15. septembra 1812. „Slovenec“ piše, da je naprednjakom zopet izpodletelo. Reči se mora, da to ni prav nič čudnega, ako se pomisli, kako so klerikalni voditelji pritiskali na ubogega kmeta, da je prišel na volišče. Stolnega prošta I. Sajovca v Ljubljani in župnika Petra Bohinca in I. Zupana so naprosili, da so prišli kot častni občani volit občinski odbor. Zastopal pa je tudi pooblastilo častnega občana g. Župneka, vladnega tajnika, vedno bolj pobčni g. Fr. Križaj. Tudi g. Dekleva, velik dobrotnik postojnskega okraja, kar je uže z dejanjem pokazal zlasti pri ubogih pogorelcih, je imel jednako pooblastilo, ki pa v očeh mož v volilni komisiji ni bilo veljavno. „Slovenec“ pa tudi ni bilo po volji, da je g. inženjer južne železnice volil z naprednjaki, ker še tukajšnjih razmer ne pozna. Klerikalci naj bodo le zadovoljni, da gospod inženjer razmer še ne pozna. Ako bi bile njemu razmere občinskega gospodarstva dobro znane, bi gotovo še vse drugače postopal.

Iz raznih kmetijskih podružnic se nam poroča, da se udeležé zastopniki občnega zbora naše dične Kmetijske družbe. Tako je prav! Naj ne manjka na letošnjem jubilejnem zborovanju nobene podružnice.

Iz Zagorja na Pivki. Ubilo je v Ameriki J. Šušteršiča (p. dom. Sarinovega) iz Drskovč. Tudi o Zadu (Medvedovem) iz Drskovč se govori, da ga je zmečkalo, vendar se ne vé o njem nič gotovega. Upajmo, da ni res. Obenem se sporoča, da je ubilo tudi nekoga iz Landola pri Postojni.

Krava je poginila Janezu Bilcu iz Zagorja vsled slabe pitne vode; vredna je bila 400 K. Pri nas je navada, da v lokvah perejo in napajajo ter zaženejo pri tem živino daleč v vodo. Živina pije vsled tega

milnico in svoje lastno blato. Ni torej nič čudnega, če toliko živine pogine. Pericam je zdaj prepovedano na lokvah prati, kar je prav, ampak kam pa naj gredo prat?? Vedno bolj kriči potreba po vodovodu oziroma uravnavi vodnih razmer v Zagorju na Krasu.

Iz Knežaka. Pes je ugriznil g. Leop. Borštnika, trgovskega potnika v nogo in to takoj po kontumacu. Pes je g. Franca Urbančiča iz Knežaka. Ker pes nobena kolesarja ne pusti mimo iti, ne da bi ga napodil ali tudi prisilil iti s kolesa in ker je tudi že preje nekatere ugriznil, bilo bi prav, ko bi g. Fr. Urbančič psa imel na verigi. — Iz Knežake afere znani kovač gospod Smerdu je bil zopet povabljen za 8 dni na ričet, a se povabilu ni hotel odzvati, tako, da ga je morala žandarmerija zelo prositi, da ga je smela peljati v „paržon“. Ali vruga, še je sedel pri ričetu, ko so ga zopet poklicali od sklede, češ da je hotel zopet napadati mirne ljudi. Tu se je pa stari grešnik skesal in je skoraj jokal pred sodnikom, vsled česar mu je napadenec odpustil. No, bo vendar morebiti kaj pomagalo. — Pri nas rastejo hiše kakor gobe po dežju. Kmalu pridemo do h. št. 200.

Iz Zagorja. Iz Knežaka — sosedne občine — se je zanesel političen razpor po raznih „orehovich“ in „soparnih“ ljudeh tudi k nam. Posebno Drskovčani so postali kar čez noč najljutejši „klerikalci“. Tako so prišli daleč v tej svoji ljutosti, da so morali se tešiti s krvjo liberalca. Na binkoštni pondeljek so napadli v gostilni Albrehta, ga potem iz gostilne izvabili s tem, da so mu klobuk vzeli in ga pod vasjo na tla vrgli in s kamenjem pobili. Najhujši je bil neki Migaj; ta je hotel v svoji „sveti ljutosti in iskreni pobožnosti“ Albrehtu kar usta razkleniti, za kar je dobil 8 dni zapora! In „Slovenec“ pravi, da se je začelo daniti!

Stekel pes se je priklatil v ponedeljek popoldne v vipavski trg in oklal ondotnega g. organista in hčerko trgovca g. Silvestra. Ravno isti pes je tudi v Ajdovščini nekega dečka hudo ogriznil. Vse tri poškodovane so poslali na Dunaj v Pasterjev zavod. Pes je prišel, kakor se splošno sodi iz Goriške strani v Vipavo. Po podobi soditi je bil pes lovski (brek). Bil je srednje velikosti, bel, imel je rumena ušesa in skrajšan rep. Krog vratu je imel vrvico in se je videlo, da je bil privezan, a se je skoraj gotovo odtrgal in ušel. Po vipavskem trgu so takoj, ko se je o sumljivem psu zvedelo, napravili na nevarno žival lov in res se je gosp. Premru posrečilo, da ga je zvečer okoli 10. ure sredi trga pred graščino naletel in, kljub temu, da je bilo tema, vstrelil, da je na mestu poginil. Drugi dan so psa raztelesili in dognali, da je stekline sumljiv. Pokončali so tudi še veliko drugih psov, o katerih se je vedlo ali slutilo, da so prišli s steklim v dotiko. Razglasil se je tudi takoj pasji kontumac za vipavsko dolino. Dobro bi bilo, ako bi bilo mogoče dognati od kod je bil stekli pes doma.

Obstrelil se je I. Sajevec iz Podkrajja nad Vipavo. Bil je z več drugimi v gozdu na Vodica. Po

dokončanem delu so sedli vsi v senco, da se odpočijejo. Sajevec se je med tem igral z nabito puško gozdarjevo, katera se je sprožila in prestrelila mu roko in rebra, tako da bo težko okreval. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Roko si je spahnil g. Trkman iz Podkrajja. Peljal se je v Idrijo z nekaterimi drugimi. Sredi pota se je voz prevrnil. Vsi razven Trkmana so nepoškodovani.

Novo mesnico pripravlja v Šturiji g. Evgen Bayer. Ono gospoda Št. Šelja je vzel ta mesec v najem g. Stibilj iz Ustja.

Prosveta.

Gostilniške listke izda družba sv. Cirila in Metoda. Prazna stran se porabi za račun, na drugi strani pa bodo nameščeni inserati. Ker se gostilniških listkov na tisoče razkropi med ljudi, ponuja se na ta način p. n. trgovcem in obrtnikom najlepša prilika, da potom inseratov obvestijo občinstvo o svojih podjetjih. Kdor bi hotel inserirati, naj se blagovoli čimprej javiti družbeni pisarni.

Družba sv. Cirila in Metoda prosi tem potom cenjene doposiljatelje, da naj vselej omenjajo, kateri zneski so se nabrali v nabiralnikih, da družba lahko natanko zabelježi in izprevidi, ali store nabiralniki svojo dolžnost, oziroma če se izplača nakupiti še novih nabiralnikov, naj se pošiljajo mesečno na družbo. Kdor želi poštnohranilnih položnic, obrne naj se na družbo in dobi jih s povratno pošto več komadov.

Praznik sv. Cirila in Metoda se bliža. Ko boste zažgali kresove po naših hribih, naj zaplamte tudi vaša srca dejanske ljubezni rodoljubja. — Poletni čas je čas veselja in dela. Pogosto so bile vsako leto veselice v korist družbi sv. Cirila in Metoda; njih število se ne sme letos skrciti, temveč povečati. Družba ima vedno več stroškov, imeti mora tudi več dohodkov. Prirejajte veselice, ki pa naj bodo v zvezi z malimi stroški, da bo imela družba več dohodkov. Častite narodne dame, prosimo Vas podpore! — Slavna narodna društva, storite svojo najsvetejšo dolžnost svojemu narodu! — Dijaki, ko boste snovali ob počitnicah veselice, ne pozabite rodoljubne naše družbe!

Za ljudsko knjižnico v Matenji vasi sta darovala gg. Ivan Vadnjak, posestnik, tri letnike „Kmetovalca“ in Neimenovan od istotam 3 letnike „Slov. trgovskega vestnika“, 2 letnika „Ljubljanskega zvona“, Trstenjakov „Spomin slovanske vzajemnosti“, dalje 5 brošuric „Spomenica Miroslavu Vilharju“. „Slovenska Matica“ v Ljubljani je darovala 63 različnih zabavnih in podučnih knjig, c. kr. kmetijska družba v Ljubljani pa 13 kmet. strok. in podučnih brošur in knjig. Iskrena hvala!

Ljudska knjižnica v Postojni si pridobiva od dne do dne več vnetih bralcev. Med knjigami, ki so na razpolago, naj omenimo le sledeče: Tolstoj: Moč teme; Shakespeare: Beneški trgovec in Kralj Lear; Dr. Vošnjak: Spomini, Kralj Matjaž, Koristka, Knez

šemberijski itd. Vse zvezke Zabavne in Knezove knjižnice. Posebno bogata je hrvatska knjižnica. Izmed hrvatskih knjig priporočamo toplo izvrstne Slike iz občnega zemljepisja, ki so tudi bogato ilustrovane. Vsak izposojevalec plača za enkrat 20 h za izkaznico za vsako izposojeno knjigo pa 2 h. V čitalnici, ki je vsakemu brezplačno pristopna, so na razpolago sledeči listi: Slovenski Narod, Notranjec, Edinost, Soča, Zvon, Omladina, Domovina, Narodni list, Mir, Interessantes Blatt in Trščanski Lloyd. Prostori javne ljudske knjižnice se nahajajo v Postojni št. 56 (v Žabarjevi hiši).

„Slogo“, hrvatski tednik za interese obrtnikov in delavcev namerava izdajati „Obrtno-delavsko društvo Sloga na Reki“. Že danes se sprejemajo oglasi na naročbo.

Narodne pesmi za šolsko mladino. Izbral in uredil Janko Žirovnik. V Ljubljani, založilo „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“. I. zvezek. Cena 20 h. 30 srčkanih pesmi je zbral znani pevski mojster Žirovnik v Št. Vidu in jih zbral v lično ceneno knjižico, da se po njej uče po šolah otroci lepih naših narodnih pesmi. Izbira je prav srečna. Ker po šolah pojo mnogokrat po cele mesece vedno iste pesmi, bo knjižica za premembo dobrodošla. Želeti bi bilo, da v enem prihodnjih zvezkov izidejo slovenske narodnostne pesmi v lahkem slogu, da bo znal vsak otrok naše narodne himne. Na Češkem zuajo vse take pesmi in celo „Naprej zastave Slave“ se nauče v šoli. Koliko pa jih pri nas zna to našo prekrasno bojno himno.

Narodno gospodarstvo.

„Zadružna Zveza“ v Celju je imela 13. t. m. svoj občni zbor v Mariboru. Došlo je nad 150 odposlancev raznih zadrug iz Koroške, Kranjske, Primorja in Štajerske. „Notr. posojilnica“ je poslala dva delegata. Zborovanje so počastili, med drugimi, predsednik „Splošne Zveze“ na Dunaju gospod baron Pavel Störk, državni poslanec gospod dr. Ploj, deželna poslanca gg. dr. Jurtela, Vošnjak in drugi. Pred občnim zborom so se vršila podučna predavanja, katerim so sledili navzoči z največjim zanimanjem. Občni zbor sam se je izvršil v vzornem redu, vsi predlogi so bili sprejeti enoglasno. Načelstvu se je izrekla najtopleja zahvala. Zveza je imela l. 1906 nad 14 milijonov kron prometa, za prvo leto res velikanski uspeh. Pod svojim okriljem ima zbranih nad 170 zadrug. „Zadružna Zveza“ oziroma „Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju, iz katere je izšla, obstoji 25 let, ter je ena najstarejših v Avstriji sploh. Ko izide letno poročilo bomo objavili nje podrobno delovanje.

Zarjavelo železo se da dobro in trajno pobarvati le, če preje odstranimo rjo. Rja se da oddrgniti z jekleno krtačo. To je pa dolgotrajno delo, katerega si moremo olajšati s pomočjo petroleja. Če barvamo z bolj temno barvo, je dobro pridejati grafita.

Redkvice ne pregosto sejati! Vzrok, da redkvica ne napravi debelih glav, je ta, da se pregosto seje. Seme navadno ni krivo neuspehu, ampak le napačno sejanje.

Najboljše sredstvo proti mravljam je, popariti gnezdo z vrelo vodo.

Po svetu.

Moški za hišno. Pri slaščičarju Aleksandru Lukaču v Budapešti je bila nastavljena 3 mesece hišina, katero so imeli radi, ker se ni nič brigala za moške. Kar nekega dne pride k slaščičarju policija in vzame deklico seboj. Izvohala je bila namreč, da je to rokodelski pomočnik, ki mu je bilo ime tudi Aleksander Lakač. Da bi se skrivil policiji, katera ga je zasledovala kot člana neke roparske družbe, se je preoblekel v žensko obleko ter šel služiti z ukradeno službeno knjižico.

Žrtev poklica je postal živinozdravnik Matej Pretner, ki se je bavil z bakteriološki preiskavanjem smrkolja smrkavih konj.

Kot ogleduh prijet. Na italijanski meji ne daleč od Pontebe so prijeli avstrijskega častnika, ker je baje fotografiral tamošnjo trdnjavo. Pripeljali so ga v Tolmeco, da zadevo preiščejo.

Zrakoplov zgorel. Dne 2. junija praznovali so v Rimu narodni praznik. V navzočnosti kralja in kraljice se je dvignil v zrak vojaški balon. V višini 30 m se je zrakoplov vnel po blisku, ki je švignil iz oblaka. padel je na zemljo, zrakoplovci so težko ranjeni.

Povodenj je pred kratkem na južnem Ogrskem napravila veliko škodo. Pri Rudolfsgradu je voda predrila jez, oddaljeno 50 km od kraja ter z velikansko hitrostjo drla v dolino. Prebivalci so se pravočasno rešili, tudi živino so odpeljali. 20.000 oralov polja je bilo pod vodo, 300 hiš je odnesla voda. Stala je 20 m globoko. Škode je več milijonov goldinarjev. Cesar je daroval ponesrečencem 1/2 milijona kron.

Izgubljene pravde nemškega cesarja. Cesar je v zadnjem času izgubil štiri civilne pravde, v katerih je bil deloma tožnik in deloma tožitelj. Vse štiri pravde so se vršile pri vzhodno in zahodno pruskim sodnijah.

Za kratek čas.

Sam dvomi. Ječar: „Vi ste prosti, vaša nedolžnost je dokazana.“ Jetnik: „Ves sem presenečen, torej jaz res nisem ure ukradel?“

Hladnokrven. Tašča (razburjena): „Ne morem najti besed, s katerimi bi vas zadostno oštela!“ Zet: „Izvolite, tu je besednjak.“

V kmetijski šoli. Učitelj: „Še danes vam hočem predavati o uporabi slame, dokler imam to stvar še v glavi.“

Loterijske številke.

Dunaj 15. junija	84	63	36	59	80
Brno, 19. junija	17	52	25	24	65

Služba cestarja

na okrajni cesti Št. Peter-Radohovavas
se s 1. julijem odda.

Za službo sposobni naj se oglase pri
načelniku okr. cestnega odbora v Postojni.

Okrajni cestni odbor v Postojni
dne 18. junija 1907.

Kašelj. Kdor tega ne uvažuje, se
pregreši na svojem lastnem
telesu! **Kaiserjeve prsne**
karamele s tremi jelkami. Zdravniško
preizkušeno in priporočeno proti
kašlju in hripavosti, kataru, zasliženju
in kataru v požiralniku. 5120 notarsko
poverjenih izpričeval potrjuje, da drže
kar obetajo. Zavoj 20 in 40 vinarjev.

Škatljica 80 vinarjev.

Zalogo ima

J. Hus
Iekarnar v Vipavi.

Prsni sirup proti kašlju, hri-
pavosti itd.
steklenica 1 K 40 v.

Čisto, belo ribje olje,
steklenica 1 K, velika 1 K 80 v.

Mazilo proti trganju in rev-
matizmu,
steklenica 1 K.

Mazilo proti ozebkom
1 lonček 70 vin.

Razpošilja

Iekarna Hus v Vipavi.

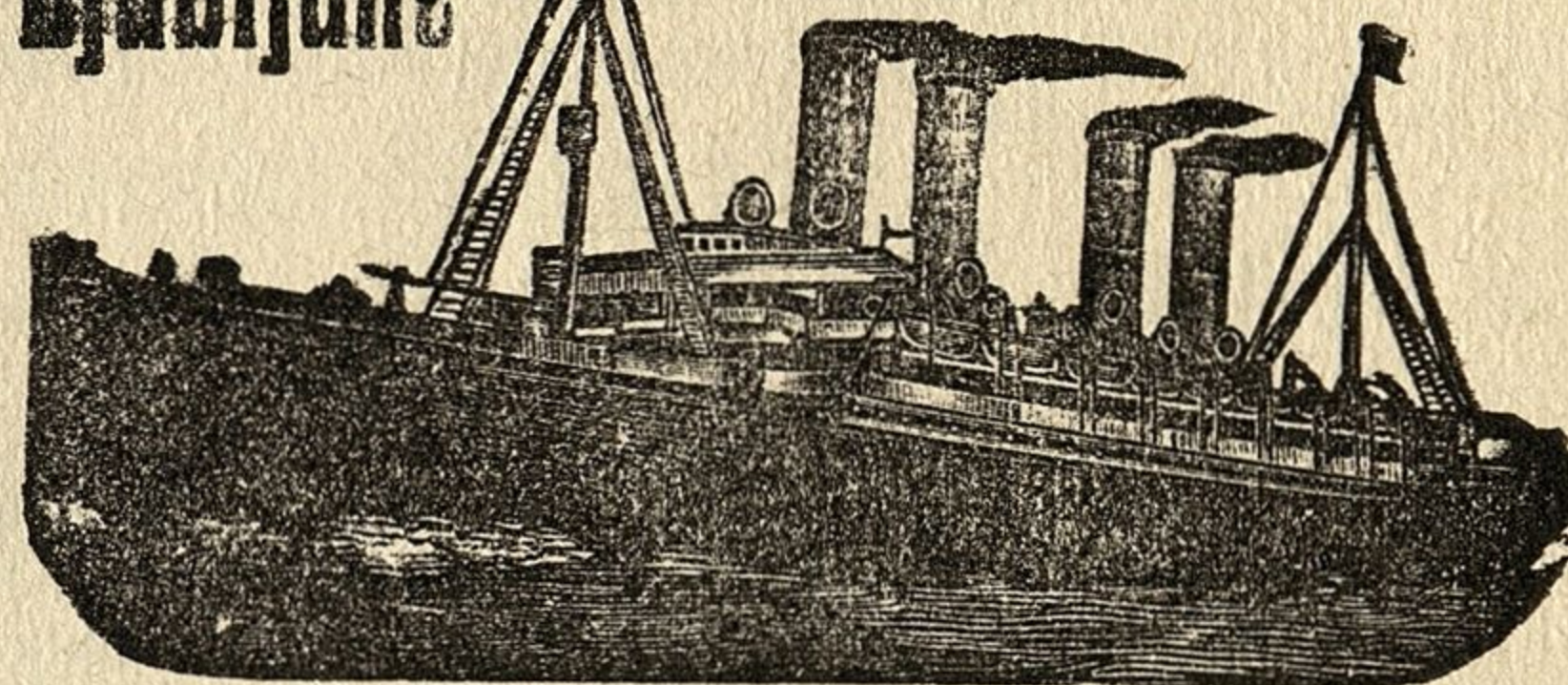
Svetovnoznana postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

iz
Ljubljane v **New-York**

vozi se **najcenejše** s prekrasno opremljenimi **ekspresnim**
parobrodi, takozvanimi

cesarskimi brzoparniki

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser
Wilhem der Grosse, kateri so največji in najvarnejši
na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna
pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno

EDVARD TAVČAR v Ljubljani
št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da se je po volji Vsegamogočnega naš iskreno ljubljene soproga, oziroma sin, oče, brat in svak, gospod

Anton Kocmur

c. kr. poštni asistent

dne 18. t. m. po kratki mučni bolezni preselil v boljši svet.
Pogreb nepozabnega pokojnika vršil se je dne 20. t. m. iz deželne bolnice na pokopališče k Dev. Mar. v Polju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači cerkvi v Št. Petru na Krasu in v Ljubljani.

Prosi se tihega sožalja.

Sv. Peter - Ljubljana, dne 19. junija 1907.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom nenadne, prerane smrti našega iskreno ljubljene soproga, oziroma sina, očeta, krata in svaka, gospoda

Antona Kocmur=ja

c. kr. poštnega asistenta

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Iskreno se zahvaljujemo za darovane krasne vence in za ginljivo nagrobno petje, še posebna hvala. Najiskrenejša zahvala pa še posebej za mnogoštevilno spremstvo prijateljem in znancem, ki so prihiti od blizu in daleč, da mu izkažejo zadnjo čast.

Št. Peter-Ljubljana, dne 21. junija 1907.

Žalujoči ostali.

Amerika!
Nova bogata
Amerika!

Na Sušaku pri Reki najde jo vsakdo, če se obrne na **Ivana Rebreka**.

Bogato pristanišče Reka in Sušak sta obdana od vseh strani po krasnih letoviščih n. pr. Opatija, Lovrana, Crkvenica itd. Ker dohajajo semkaj bogati ljudje iz vsega sveta, je nastala velika potreba po poslih. Kdor želi zaslužiti, evo mu prilike — tukaj mu je nova Amerika! **Kdor išče službe, se obrni na mojo posredovalnico** ter se lahko zanese, da dobi dobro plačo na stalnem mestu. — Sledeče potrebujem takoj: 80 raznih kuharic z mesečno plačo od 20—100 K, 50 sobaric za boljše hiše s plačo 20—30 K, 160 raznih služkinj s plačo od 16—30 K, 50 slug, kočijažev itd. Dalje mi treba do sto raznih obrtniških delavcev, kakor večje število mladeničev od 12—15 let za učence v razne zavode in trgovine. V moji posredovalnici se lahko najde poslov za vse stroke. **Kdor tedaj išče službe ali rabi poslov in delavcev, naj se obrne na moj zavod.**

Ivan Rebrek, lastnik posredovalnice

Telefon 857.   na Sušaku, Zvonimirova ulica 96.   Telefon 857.

Amerika!
Nova bogata
Amerika!

Zahvala.

Za mnoge dokaze odkritosrčnega sočutja med boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta in starega očeta

Ivan Sever-ja star.

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu pokojnikovem izrekamo tem potom vsem našo najtoplejšo zahvalo. Osobito se pa najiskreneje zahvaljujemo čislalnemu pevskemu društvu »Postojna« za lepe žalostinke, slavnemu občinskemu odboru postojnskemu, čislalnemu rokodelskemu podpornemu društvu v Postojni in gospodom c. kr. uradnikom za časteče spremstvo.

V Postojni, dne 20. junija 1907.

Žalujoči ostali.

Brusača

i š č e

parna žaga **D. Vilhar i. dr. v Gerovem**
(preko Rakeka). Nastop službe od 1.—15. julija t. l.
Plača po dogovoru.

Dobroznani

Hotel Tomšič

Ustan. l. 1885

Ilir. Bistrica

priporoča:

pristna vina in izborna pivo.

Dobra kuhinja.
Zmerne cene.

— **Prenočišča** —

za p. n. gg. goste po zmernih cenah.

Gostilniški vrt s prijazno
utico.

Najnovije moderno oprem-
ljeno kopališče tik hotela.

Proda se
vsled smrti
gospodarja

hiša

pod zelo
ugodnimi
pogoji.

Hiša je oddaljena deset minut od mesta Kranja na . . . . Gorenjskem tik železnične proge. . . . .

V hiši je že dobro vpeljana **gostilniška obrt**. K istej spada lepo prostrano dvorišče, hlev, šupa, vodnjak; poleg dvorišča velik, lep senčnat vrt s krasnim razgledom; zraven je tudi nekaj zemljišča in kozolec.

Več se izve pri lastnici **Mariji Sirc**,
. . . Kranj, (gostilna „pri Kroni“). . .

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
== dopoludne. ==

☺ ☺ ☺

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

☺ ☺ ☺

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**, posojila se izplačujejo le ob **petkih**.